

O I S O V I N Y

Nepostradatelný informační a inspirační zdroj pracovníků býv. OIS

Pravicový, liberální chem.inž. občasník. Založeno r. 1996

Slovo úvodem

Říjen ukončil naši naději na babí léto. Teď už nezbyvá, než spoléhat na šlechtetnost listopadu, zda bude držet své studené plískanice na uzdě a zda Martinovi neposkytne bílého koně. Bude na nás nepochybně útočit předvánoční marketing a my si budeme zas říkat, že na dárky je přece ještě čas. Ta krásná paleta barev, která dělala podzim akceptovatelným pomalu zmizí, a vy nepodlehnete v té vůni tlejícího listí a zmaru depresím. To se jen převlékají kulisy na další dějství.

Motto

Važte si toho, co máte, protože je pozdě vážit si toho, co jste měli

Z citátů, reklam, inzerátů a...

- „Když mluví muž, sděluje informace. Když mluví žena, odpočívá“.
- „Kapitalismus je podle mého názoru daleko lepší než socialismus, ale horší, než jsem čekal.“ *J. Suchý*
- „Nejhorší větev islámu je islamismus“.
- „Z banalit děláme tragédie a z tragédií banalitu“.
- „Svět je jaký je, nikdy není takový, jako bychom jej chtěli mít“.
- „Nejtěžším trestem pro myslícího člověka je bezmocnost“.

Víte, že?

- Učitelka dostala za dobrovolný sex se 17-letým, 22 let. Pak, že nejsou Američané pokrytečtí puritáni. <http://jdem.cz/bts8w9>
- Sláva, muži jsou opravdu potřeba, potvrdili vědci. Výhradně ženská lidská rasa by vymřela. <http://jdem.cz/bts8x5>
- Nejrychlejší kolo na světě se jmenuje ETA a jezdí 138 km/h. Samozřejmě na lidský pohon. Je to famózní už proto, že automobil jel jen sotva desetkrát rychleji (1227 km/h, Andy Green 1997). <http://jdem.cz/btcm5>
- Čeká nás „samohojící se“ pneumatika? <http://jdem.cz/btxqx8>

Zajímavá úloha

Rovnice $62 - 63 = 1$ se na první pohled nerovná. Vaším úkolem je přemístit jednu číslici tak, aby rovnice platila. Není možné žádnou číslici ubrat nebo přidat – pouze jednu jedinou přemístit.

Proč jsou všechny změny většinou k horšímu?

Znáte to, když se zeptáte „Tak co je nového?“, „Ale, stojí to za ...“. Jiná odpověď by vás vlastně spíš překvapila. Když si do Googlu zadáte: „změny k horšímu“ proč, vyjede vám na 11 000 odkazů. Obávám se, že to není jen českou povahou, ale něco na tom musí být.

V politicko-občanském životě byl poslední kladnou změnou Schengen a svoboda pracovat kdekoli v EU, snad dotace a pak přicházely už vesměs nelogické zákazy toho či onoho. I ten Schengen teď ukazuje, že to s ním není zas tak jednoduché. Na dobrou zprávu z naší vnitropolitické scény si nějak nemohu vzpomenout. No jsem už starší člověk. Zato těch slibů. Oblast politiky má jakés také vysvětlení. Ten, kdo něco umí a je opravdu dobrý, přece nepůjde do politiky, protože se mnohem lépe uplatní a užije v soukromé sféře. Takže jen ti, co zbydou a ještě k tomu ambiciózní. Navíc moc korumpuje a kazí charakter a odolá tomu málo kdo.

Ale i jiné změny mohou vyvolat naši nelibost. Změna jízdního řádu. Nová verze programu, kdy musíme zvládnout jiné ovládání, pozměněné funkce nebo nový typ přístroje má knoflíky jinde nebo se ovládá tlačítky. Číhá toho na nás hodně a už jen pouhá nutnost vyrovnávat se s neustálými změnami v nás vyvolává averzi k nim. Zvláště když to nezvládáme. Za to může naše konzervativnost neboli setrvačnost, mám-li použít fyzikální termín. Jak objevil už Newton „Každé těleso (a tedy také člověk) setrvává v relativním klidu nebo v rovnoměrném přímočarém pohybu, dokud není přinuceno působením síly tento stav změnit“. A teď se to na nás hrne a co si s tím má jeden počít? Nepočne si a musí to strpět a z toho pramení jeho frustrace. Můžeme se schovávat ve své ulitě, ale změny nás stejně dohoní. Tomu se říká pokrok nebo také evoluce.

Evoluce, ale kam? S tím souvisí ten přímočarý pohyb v Newtonově definici. Kam? Obávám se, že tam. O tom vypovídá jiná, zvláštní fyzikální veličina – entropie. Je předzvěstí zmaru a při všech reálných změnách ta potvora neustále roste. Je mírou neuspořádanosti a potvrzuje, že vše, co bylo původně krásně uspořádané, se postupně rozpadá a mění v prach a chaos. Je o ní zmínka už v Bibli oním: Jsi prach a v prach se obrátíš. Vědci si myslí, že živé organizmy mohou této pohromě vzdorovat. Možná individuálně po část svého života, ale celá společnost? Ta někdy samovolně směřuje a bylo by bláhové si myslet, že to nějak ovládáme a ovlivňujeme. Jen to zpětně pak komentujeme a ještě často tendenčně.

Takže až zase politici něco vymyslí, či si koupíte nový výrobek, nenadávejte, protože oni tak musí jednat, cosi je tak pudí a oni jsou jen v pohybu. Já už teď na otázku „Tak co je nového?“ odpovídám s povzdechem „Jo, entropie zase vzrostla“.

Utíká to ...

Je to už víc jak čtvrt století, co jsme se zbavili totalitního režimu. Bylo to o to radostnější, že jsme v to už nedoufali. Malovali jsme si budoucnost růžovými barvami nemístného optimizmu, jak teď už víme. Ale díky za to. Byl to obrovský skok. Žijeme si teď dobře a ve svobodě.

Samozřejmě vše nemůže být jako v pohádce. Podobně jako ve fyzice neproměníte veškeré teplo na mechanickou práci, tak získáte-li svobodu, musíte se smířit s větší kriminalitou. Když zrušíte pracovní povinnost, budou nezaměstnaní. Smíte-li něco vlastnit a podnikat, tak někteří budou krást a tunelovat (*no mohlo jich být o trochu méně*). Veškeré lidské, a nejen lidské, konání má totiž dvě stránky – tu kladnou a tu zápornou. Jde jen o to, aby té kladné bylo víc. Ptáte se teď, co bylo třeba kladného na donášení za totality? No například to, že si lidé dávali více pozor na jazyk.

Už jsme si začali poklidně zahnívat v konzumní společnosti, jak by řekl Marx, korunu museli uměle oslabovat a najednou jsou tu turbulence. Sem tam nějaká ta krize a teď stěhování národů. To souhlasí s tou zkušeností, že nemůže být pořád jen dobře.

Třeba se to zklidní nebo to bude počátek něčeho vážnějšího. Tak doufejme, že budeme tentokrát na té správné straně plotu.

V jednadvaceti americká mládež zavrhně marihuanu

Američtí vědci zjistili, že obliba „mariánky“ při dosažení hranice 21 let prudce klesá. V bodě zlomu ale dochází k dramatickému nárůstu spotřeby alkoholu.

Mezi námi (Evropou) a USA je v legislativě dost podstatný rozdíl. My, když je nám 18, si v hospodě můžeme alkoholu dát, co hrdlo ráčí, Američané se k alkoholu legálně dostanou až od 21 let.

Paradoxně mohou mladí muži v osmnácti už sloužit v armádě, dokonce i v zahraničních misích, nosit zbraň a legálně střílet lidi. Pivo jim ale nikde nenačepují.

Studie analyzovala obě pohlaví odděleně a tak ještě vyšlo najevo, že překročení zákonem povolené věkové hranice podstatně více zacloumá s chováním dívek. Zatímco frekvence kouření marihuany u mužů spadne o 7,5 procenta, u žen o dvojnásobek (15 procent). Nahrazování jedné drogy tou druhou ale také znamená, že riziko sklouznout po šikmé alkoholové ploše hrozí více dívkám. Logické je se nyní zamyslet nad tím, co je v takové situaci lepší. Snížení věkové hranice pro konzumaci alkoholu, by snížilo spotřebu marihuany u dospívajících o 10 procent. Je-li zdraví škodlivější právě onen alkohol, pak jsou jeho restrikce zcela na místě. Pokud by mozek, tělo a okolí více devastovala marihuana, pak je zase rozumnější uvolnit omezení vztahující se na alkohol. Možná proto přibývá kritiků nevhodně nastavené evropské legislativy. *dle netu*

O svatém Martinu

Co o něm víme? Svatý Martin přijíždí 11. listopadu obvykle na bílém koni, občas symbolizovaném prvním sněhových popraškem. Mnohem příjemnější je, že k němu patří dobře propečená svatomartinská husička, kterou zapíjíme v posledních letech svatomartinským mladým vínem. O spojitosti sv. Martina s husami se vyprávějí dvě legendy. Podle první husy při jeho kázání natolik rušily svým štěbetáním, že se za to octly na svatomartinském pekáči. Druhá legenda říká, že se sv. Martin před svým jmenováním biskupem ze skromnosti skrýval v husníku, ale husy ho vyrazily svým kdákáním. Ať už to bylo jakkoliv, není to špatná tradice. Kůže z husích nohou se dávala do střeveců pod prsty, aby se nepotily, nebo mezi prsty, aby nerostla kuří oka. Martinskými rohlíky podarovala děvčata své hochy.

Jinak je sv. Martin patronem Francie; vojáků, jezdců, kovářů, tkalců, koželuhů, krejčích, hoteliérů, cestovatelů, chudáků, vězňů, pastýřů, vinařů, i abstinentů. Narodil se r. 316 v posádkovém městě Sabaria v Horní Panonii (dnes Szombathely v Maďarsku). Otec byl vysokým římským důstojníkem a dal mu jméno po římském bohu války, Marsovi.

Již v prvním roce Martinova života se jeho rodina přestěhovala do Pavie v severní Itálii. Zde, po základní škole, již v patnácti letech (o dva roky dříve, než bylo zvykem) jej otec přiměl k následování ve vojenské kariéře. V Pavii se Martin seznámil s křesťanstvím a rozhodl se pro křesťanství. Stačil se zde mezi katechumeny pouze zapsat, protože ho jako mladého vojáka přeložili do Amiens v severní Galii (dnešní Francie). V té době prožil příhodu, která ho učinila mnohem slavnějším než jeho hrdinské skutky.

Vypráví se, že za velmi nepříznivého počasí, když byl kontrolovat vojenské hlídky, se u městské brány setkal s polonahým žebrákem, který prosil o almužnu. Uvádí se, že Martin neměl sebou peníze, ale celým srdcem cítil s tímto chudásem, třesoucím se zimou. Nerozpakoval se a mečem rozpůlil svůj vojenský plášť, aby ubožáka ochránil před následky prochlazení. Následující noci se mu ve snu zjevil Kristus zahalený polovinou jeho pláště a zaslechl jeho slova: "Martin, ještě jako katechumen, mne zakryl tímto pláštěm."

Svatý křesť přijal o velikonočních v r. 339. Ač v srdci měl touhu po zasvěceném životě, pro důstojnické povinnosti a odpovědnost setrval u císařské armády ještě 15 let. Jako velitel byl přátelský a se svým sluhou jednal bratrsky. Zval ho ke stolu, a když byl zmožen únavou, tak mu Martin dokonce sám posloužil. O odchod z armády požádal v březnu 354, kdy odmítl tzv. *donativum* - peněžité dar od císaře, který byl dáván vojákům před bojem. Toto odmítnutí bylo zprvu pokládáno za zbabělost. Martin se kvůli tomu nabídl a také jel proti germánským nepřátelům z Alemania před vojskem a místo zbraně si vzal kříž.

Proti němu pak vyrazilo germánské poselstvo, žádající o mír. To bylo křesťany považováno za zázrak a Martinovi umožnilo odchod z vojska. Odešel do Poitiers, kde mu biskup Hilarius chtěl udělit jáhenské svěcení, které zprvu odmítl, protože se věřícím nelíbil přechod od armády k duchovní službě. Hilarius jej tehdy ustanovil exorcistou a dbal se o jeho teologické vzdělávání. Nakonec byl vysvěcen na biskupa.

Dožil se 80ti let a zemřel při pastorační návštěvě v Candes 8. listopadu 397. Po řece Loire bylo jeho tělo přepraveno do Tours a 11. listopadu, za mimořádně velké účasti lidu, uloženo jak si přál do prostého hrobu mezi věřícími. V čele pohřebního průvodu šlo údajně na dva tisíce mnichů a zasvěcených panen.

Tak si na něj vzpomeňte, až si budete pochutnávat na husičce nebo aspoň se sklenkou svatomartinského sledovat poletující sněhové vločky. *dle netu*

Ještě o velkých vymíráních

Dnes nás alarmisté děsí nárůstem teploty několika desetín či stupňů a mořské hladiny v decimetrech, ale historie Země pamatuje mnohem drsnější události, které měnily charakter života na Zemi. Někteří vědci dokonce tvrdí, že k „vymírání“ dochází pravidelně s periodicitou zhruba 26 milionů let.

To první nastalo v ordoviku před 440 mil. let a mohlo způsobit zánik 85% druhů. Více zde: <http://jdem.cz/btffk5>.

K následujícímu vymírání dochází uprostřed devonu, před zhruba 365 miliony lety. Opět vyhnulo více mořských druhů (78%). V této době došlo k takzvané „události Kellwasser“, neboli obdobím s nízkým obsahem kyslíku. Více zde: <http://jdem.cz/btffm7>.

K nejničivějšímu vymírání došlo v permu před asi 250 mil. let. Zaniká až 95% mořských druhů. Na kontinentech to nevypadá o moc lépe. Podezřelými jsou velké sibiřské sopečné výlevy. Viz zde: <http://jdem.cz/btffp4>.

Na konci triasu před 201 mil. let zaniklo asi 48% mořských druhů. Na kontinentech zaznamenáváme několik vymírání mezi rostlinami, ale krize postihuje především obratlovce. Více tady: <http://jdem.cz/btffq8>.

Zatím k poslednímu, ale nejslavnějšímu velkému vymírání došlo v třetihorách v křídě před 66 mil. let. Odsákali to tentokrát dinosaury. A viníkem má být dopad asteroidu na Yucatanském poloostrově. Třeba zde: <http://jdem.cz/btffr3>.

Velkých vymírání tedy bylo zatím pět. To šesté bude naše, pokud to tedy nestihneme do té doby sami. Jsou to vždy globální události v ekosystému daleko mimo dosah ovlivnění nebo způsobení aktéry. Takže to, čeho se mi hrozí dnes, je jen běžná dynamika biosystému.

Rozvrat

Dnes vypnuli elektřinu o půl hodiny dříve. Zapálil jsem si svíčku a zaposlouchal se do hluku z ulice. Výkřiky a řinčení rozbitého skla. Zase rabovali. Hlídky domobrany už nebylo na ulicích moc vidět. Každý se začal starat sám o sebe. S povzdechem jsem uchopil lahev s ginem. Byla ještě z poloviny plná, ale úleva se dostavila až po třetím loku. Zabořil jsem se do křesla a přivřel oči.

Ještě před třemi lety byl život tak jednoduchý. Důchod každý měsíc pravidelně chodil na účet, hypermarkety plné zboží a lahůdek a zbývalo zvolit, zda na dovolenou do Španělska nebo jen do Chorvatska. Pouze Řecko už tenkrát mělo pověst pochybnější destinace. Nikdy bych neuvěřil, že by to mohlo něco změnit. A pak přišlo to stěhování národů. Nejdřív nenápadně a pak jako lavina. My se bláhově báli muslimů, že k nám zavlečou islám. To ovšem nestačilo, tedy pokud to měli vůbec v úmyslu. Přicházelo jich stále více, Afrika, Střední východ, ale i Afghánistán a Pákistán. Pak taky Indie. Po souši i po vodě. No bodejť by ne, když je zvali k prostřenému stolu! Kdo by nechtěl? Nejdřív rozvrátili Německo a Švédsko. To jim zabralo něco přes rok. Myslím, že Němci teď už definitivně ztratili ten svůj komplex viny z druhé světové války. Drahá léčba. Pak se vrhli na sousední země, které jim nejdřív nebyly dost dobré. Hejno kobylek pracuje svižně a důkladně. Stát přestal fungovat překvapivě rychle. Naše kyber-civilizace. Jo, mobilem se ještě občas dovoláte, ale jen občas. Střelba do imigrantů nic nevyřešila. Střílejte do mnohatisícového davu, když máte jen pár set nábojů. Pak už to šlo živelně, rabování obchodů a

znásilňování. Boj o holou existenci všech. Není velký rozdíl mezi nimi a námi. Jen v tom, že jich je hodně.

Z prázdné lednice, nemělo už smysl ji zapínat, jsem vytáhl trvanlivý knäcke-brod a otevřel si konzervu s paštikou. Její chuť mi připomněla staré časy, ale sílící hluk venku mě zase vrátil do reality. Raději jsem zkontroloval druhý zámek a řetěz na venkovních dveřích. Tu konzervu jsem urval především spolu s jinými v polorozbořeném Tescu. Tak tak jsem s lupem utekl před těmi dvěma černochoy. Vypadali hrozivě a asi se hned tak na ulici neodvážím. Další hlt ginu to trochu spravil, ale ne na dlouho.

Z mp3 přehrávače jsem si pustil Vivaldiho Čtvero ročních období. Ignoroval jsem, že se do tohoto světa ale vůbec nehodí a ponořil se do jeho tónů. Zněly tak báječně a já s nimi odplouval do toho krásného světa, který jsem znal. Do podzimního adagia však po chvíli začaly pronikat disharmonické zvuky, které tam rozhodně nepatřily. Že by siréna hasičů či odvážných zdravotníků? Ale musí to být přece přímo v naší ulici.

Pak se mnou někdo začloul. „Copak neslyšíš zvonění budíku?“ Byla to moje žena. „Koukej vstávat nebo zase přijdeš pozdě na ty šachy do klubu seniorů. Já běžím do práce. Jo a v kuchyni máš vajíčka na anglické slanině“. A byla pryč. Dobelhal jsem se do kuchyně a opravdu to tam vonělo. Nedůvěřivě jsem otevřel lednici, byla plná. Pustil jsem se do snídaně a zapnul televizi. Hlasatelka informovala, že včera přes Rakousko dorazilo do Německa dalších dvacet pět tisíc běženců.

Zajímavý limerick

Náhodou jsem objevil zajímavý limerick (pětřádkový verš s rýmem AABBA) od Miroslava Macka. Ano toho býv. politika ODS. Nevzpomínám si však, že by mě znal...

*Byl jeden dědeček z Neratovic,
let měl pět desítek, možná povíc,
měl na to rodný list, na něm kolek,
přesto se nemohl zbavit holek,
šťastný ten dědeček z Neratovic.*

Téma roku

- 1980 Zachraň stromy
- 1990 Zachraň tropické pralesy
- 2000 Zachraň klima
- 2010 Zachraň hospodářství
- 2013 Zachraň Řecko
- 2015 Zachraň uprchlíky
- 2020 Zachraň se, kdo můžeš

Svět jde dál... znáte sošky těch tři opic, co nevidí, neslyší a nemluví?

Zavedeme společenskou rubriku?

Jirka Juda navrhl, že by bylo zajímavé se také dozvědět něco o současných osudech čtenářů *OISovin*. Co dělají, zda ještě pracují, co je sužuje, či naopak z čeho mají radost. Byli jsme spolu dlouho a jistě nás zajímá, co přišlo po společných zážitcích. Nemyslím tím, že mi budete psát zlobí mě prostata nebo únik moči, ale to hlavní a spíše pěkné z vašeho života. Ale takové pozdní *curriculum vitae* by tam obsaženo být mělo. Ti zdatnější mohou poslat rovnou ucelený článek k přetištění, ti laxnější aspoň jednotlivé informace, které pak nějak zpracuju. Víím, člověk je od přírody líný a váhavý, a tak možná říkáte, co nějaký mustr, příklad by nebyl? Tak tedy byl.

Vrát'a Hlubuček

Do důchodu jsem odešel ze Spolany v únoru r. 2008 a od té doby nepracuji a věnuju se čistě svým zálibám a hrozně mi to vyhovuje. Zjistil jsem, že i tak na všechno není dost času. Den se zkrátí, neb vstávám v osm hodin. V programování jsem objevil, díky synovi, fantastický jazyk *Java*, založil si webovou stránku, a byť jsem se celý život považoval za introverta, stávám se k stáru ukecaným publicistou, jak se můžete přesvědčit na mých stránkách a v *Neviditelném psu*. Těší mě, že už si můžu říkat, co si myslím a nějaká politická korektnost mi může být ukradená.

Z rodinných výletů, dovolených a oslav natáčím video, samozřejmě v HD rozlišení (*4K by mé oči už stejně neviděly*), doprovázím ho titulky, komentářem i hudebním podbarvením. A jsem v tom dobrý, jak říkají nejen členové rodiny, ale jak si myslím i já.:-)

Žena Vlasta už je také v důchodu, ale pracuje jeden den v týdnu, zřejmě, aby si ode mne oddechla. Dcera Lucie vystudovala VŠE, aby se pak vdala do Chorvatska a dala na dlouhý čas přednost mateřským povinnostem. Syn Petr vystudoval počítače na ČVUT a později ještě molekulární biologii na Karlově universitě. Mám tedy všechny důvody být spokojen. Od dcery Lucie mám dvě krásné vnučky Karolínu (*11 let*) a Anu (*7 let, tam se píše s jedním n*). Bohužel až v dalekém Chorvatsku, takže nepočítám-li *skype*, vidím je tak dvakrát ročně. Od syna Petra mám další okatou vnučku Lauru (*9 měsíců*). Jak vidíte, na pokračovatele rodu stále čekám, ale neztrácím naději. To bratr Pavel má už naopak 4 vnučky a žádnou vnučku.

Jinak mi kromě politiků občas pije krev vyšší tlak 152/88 i přes medikaci, zrající šedý zákal na levém oku a lehká... no nadváha 98 kg a jinak to jde. Jen ať to vydrží.

Tak to neodkládejte a piště teď' zas vy...mail znáte

Řešení úlohy: číslici 6 musíte přemístit takto:

$$2^6 - 63 = 64 - 63 = 1$$

A slovo závěrem

Málo kdo si dnes vzpomene, že 25.5.1987 kolem 19té hodiny přistál po překvapivém letu z Helsinek na Rudém náměstí v Moskvě s malým letadlem Cesna Mathias Rust. Jen 19-letý mladík z městečka Wedel u Hamburku. Sovětská protivzdušná obrana selhala a nezareagovala. Mladík měl štěstí, že to bylo už za Gorbačova a jeho motivem bylo propagovat mír. Přesto skončil nakonec ve věznici Lefortovo, po soudu na 4 roky. Ovšem po 14ti měsících dostal milost a vrátil se do Německa. Byla to akce poněkud vyřinutého jednotlivce, ale mnozí zdůrazňují, že se to Gorbačovovi hodilo, aby se vypořádal s konzervativní opozicí v armádě. Odvolán byl ministr obrany S. Sokolov a dalších 200 generálů, velitel protivzdušného centra se zastřelil. Dosazeno bylo na 2000 nových velitelů.

Mathias Rust je bezesporu rozporuplnou osobností. V roce 1989 se během výkonu své civilní služby v jedné hamburské nemocnici pokusil Rust pozvat jednu ze sestřiček na kafe. Když nabídku odmítla a začala ho urážet, neovládl se a pobodal ji. Za zranění, která jen stěží přežila, byl odsouzen ke dvěma letům odnětí svobody; po pěti měsících však byl propuštěn. Roku 1996 konvertoval k hinduismu a oženil se s Athenou, dcerou bombajského obchodníka s čajem. V roce 2001 byl Mathias Rust usvědčen z krádeže kašmírového svetru, o čtyři roky později byl vyšetřován pro podvody. Později se začal živit jako profesionální hráč pokeru. V roce 2007 byl dvakrát rozvedený a na turnaji v Las Vegas vyhrál 750 000 dolarů. Jeho osud jen dokumentuje známou pravdu, že nikdo není černý nebo bílý.